

DIŞ EKONOMİK İLİŐKİLER KURULU
FOREIGN ECONOMIC RELATIONS BOARD

YEMEN ÜLKE BÜLTENİ

EKİM 2017

GENEL BİLGİLER

Resmi Adı: Yemen Cumhuriyeti

Yönetim Şekli: Federasyon

Devlet Başkanı: Abdrabuh Mansur Hadi

Başbakan: Ahmed Obeid bin Daghr

Yüz Ölçümü: 527,970 km²

Toplam Nüfus: 28.3 milyon

Nüfus Artış Hızı: % 2.4

Ortalama Yaşam Süresi: Erkek: 64, Kadın: 67

Nüfus Dağılımı(Etnik-Dini): Büyük çoğunluğu Arap ve bir kısmı Afrikalı olan nüfusun yüzde 99.1'i müslümandır (%65 Sünni, %35 Şii)

Konuşulan Diller: Arapça

Başkent: Sana'a

Başlıca Büyük Şehirler: Taizz, Hudeyde, Aden, Ibb

Para Birimi: 1 ABD Doları = 270 Yemen Riyali (YER)

Saat Farkı: Yemen saati ile Türkiye saati arasında fark bulunmamaktadır. GMT'den 3 saat ileridedir.

Üyesi Olduğu Uluslararası Kuruluşlar: BM, Körfez İşbirliği Konseyi, Arap Ligi, İslam İşbirliği Teşkilatı, Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu, Bağlantısızlar Hareketi (G-77), Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO).

Resmi Tatiller: Ürdün'de çalışma saatleri Cumartesi-Perşembe günleri arası olup, Cuma günü resmi tatildir.

1 Mayıs	İşçi Bayramı
22 Mayıs	Birlik Günü
26 Eylül	Kuzey Yemen Devrim Günü
30 Kasım	Bağımsızlık Günü

Dini Tatiller: Ramazan Bayramı, Kurban Bayramı, Hicri yılbaşı, Mevlid Kandili,

MEVCUT SİYASİ VE İDARİ YAPI/YÖNETİM ŞEKLİ

Yemen 1517'de Memlûklûler'den Osmanlı yönetimine geçmiştir. 19. yüzyılın ortalarında Yemen'in güney kısmı İngiltere yönetimine girmiştir. I. Dünya Savaşı sonrası Osmanlı kuzey bölgesinden de çekilmiştir. Kuzey Yemen'de 1962 yılında Yemen Arab Cumhuriyeti ilan edilmiştir. Güneyde ise 1933 yılında Mısır'ın desteğiyle İngiltere'ye karşı direniş başlamış ve İngiltere'nin 1967 yılında çekilmesi sonucu 1970 yılında Yemen Demokratik Cumhuriyeti kurulmuştur. 1990 yılında iki bölge birleşerek Yemen Cumhuriyeti kurulmuştur.

Yemen Başkanlık sistemiyle yönetilen bir cumhuriyet olup iki meclise sahiptir. Temsilciler Meclisi seçilen 301 üyeden, Şura Konseyi ise atanmış 111 üyeden oluşmaktadır. Başkan devleti temsil etmektedir. Hükümetin başı olan Başbakan Başkan tarafından atanmaktadır. Atanan başbakanın Meclisin üçte ikisi tarafından onaylanması gerekmektedir. Başkan yedi yıllığına, Meclis altı yıllığına seçilmektedir.

Yemen'in siyasi alanda yaşadığı sorunların başında, merkezi hükümet ile ülkenin kuzeyindeki Şii gruplar arasında 2004 yılından beri aralıklı bir şekilde süren ve bir iç savaşa dönüşen çatışmalar gelmektedir.

Yemen'in karşılaştığı bir diğer sorun ise, Aden merkezli Güney Yemen'deki bağımsızlık talepleri ve bu yöndeki sivil eylemlerdir. 1990 yılında imzalanan anlaşmayla San'a merkezli Kuzey Yemen ile Aden merkezli Güney Yemen'in birleşmesi süreci başlamış ve birleşme 1994 yılında kuzeyli askerlerin birleşmeye karşı çıkan ve bağımsızlığını ilan eden Güney Yemen'e müdahalesi ile sağlanmıştır.

El-Kaide'nin Yemen'deki varlığı ve faaliyetleri ülkenin karşı karşıya kaldığı önemli siyasi sorunlardan biri olarak görülmektedir.

GENEL EKONOMİK GÖRÜNÜMÜ

GSYİH(Gayri Safi Yurtiçi Hasıla): 27,1 Milyar ABD doları

Kişi Başı GSYİH: 963 ABD doları

Ekonomik Büyüme Oranı: % -5.9

İşsizlik: % 35 (Ortalama iş gücüne oranla)

Ekonomi Sektörel Dağılım: Sanayi: % 10.6, Tarım: % 19, Hizmetler: % 70.4

Kredi Faiz Oranı: % 17,5

Kalkınma Programı-Öncelikli Sektörler: Sağlık, Eğitim, Tarım and değer zinciri, sulama

Ana İhracat Kalemleri: Mineral yakıtlar ve yağlar, demiryolu araçları, balık ve su ürünleri

Ana İthalat Kalemleri: Hububat, demiryolu araçları, demir-çelik

Önemli Ticaret Ortakları: Çin, Suudi Arabistan, Tayland, Türkiye

Ekonomik Durum: Komşuları ile karşılaştırıldığında küçük bir ekonomiye sahiptir. Fakir bir ülke olan Yemen azalmakta olan petrol gelirlerine bağımlıdır. Diğer Körfez ülkelerindekinin aksine Yemen'deki petrolün standardı düşüktür. 2003 yılında günlük 451 bin varille en üst seviyeye ulaşan üretim sonraki yıllarda gerilemeye başlamıştır.

Petrol ve doğalgaz sektörü tüm ekonomiyi yönlendirse de geleneksel olarak tarım, ülke ekonomisindeki ağırlığını muhafaza etmektedir. Nüfusun yaklaşık dörtte üçünün kırsal kesimde yaşadığı Yemen'de tarım sektörü GSYİH'ya %17,5, doğrudan ve dolaylı olarak istihdama %54 civarında katkı sağlamaktadır. Dolayısıyla tarım sektörü, GSYİH'ya yaptığı mütevazî katkıya rağmen, istihdama, gıda tedariğine ve genel olarak kalkınmaya sağladığı katkı ile Yemen'in en önemli sektörü konumundadır.

Sanayi temel olarak petrol rafinesine ve doğalgaz çevrimine dayanmaktadır. Üretim çeşitliliği ve yeteneği son derece kısıtlıdır. Tüketici ürünleri ile alt yapı materyalleri üreten sanayinin %95'i genel olarak bir ila dört kişinin çalıştığı küçük KOBİ'lerden oluşmaktadır.

Yemen'in günlük petrol üretimi seviyesindeki düşüş, hükümetin petrol dışı güçlü sektörler yaratma arayışını hızlandırmaktadır. Bu çerçevede, doğalgaz üretimi önemli bir alternatif olarak görülmektedir. Ancak Yemen'in doğalgaz rezervleri de Körfez Ülkelerine kıyasla oldukça düşük seviyelerde olup, zaman içerisinde doğalgaza da alternatif olabilecek gelir kaynakları yaratılması zorunluluğu doğmaktadır.

1990 yılında Kuzey Yemen'in daha fakir olan Güney Yemen'le birleşmesi, ekonomiye önemli bir yük getirmiş ve işsizliği arttırmıştır. Yemen'in, Körfez Savaşı sırasında Irak'ı desteklemesi, Körfez Ülkeleriyle ilişkilerinin bozulmasına ve bu ülkelerden aldığı yardımların kesilmesine yol açmıştır. 1994 yılında yaşanan iç savaş ise, ülkede büyük istikrarsızlığa neden olmuş ve ekonomik durgunluk yaratmıştır.

Yemen Dünya Ticaret Örgütü'ne (DTÖ) katılım başvurusunu Nisan 2000'de yapmıştır. 26 Haziran 2014'te 160. üye olarak DTÖ'deki yerini almıştır.

Yemen, Körfez Ülkeleri ile kıyaslanamayacak kadar zayıf bir ekonomiye sahiptir. Ülkede kişi başına gelir, komşu ülkelere oranla çok düşük seviyededir. Kişi başına gelir Suudi Arabistan'da 25 bin, Umman'da 27 bin dolarken, Yemen'de 2.600 dolar civarında seyretmektedir.

11 Eylül 2001 tarihindeki terör saldırısının Yemen ekonomisi üzerindeki etkisi önemlidir. Zira, bu tarihten sonra ABD ve İngiltere'nin Arap dünyası içindeki en fakir ülke konumundaki Yemen'in çeşitli

terör örgütlerinin etki alanına kaymasını önlemek üzere baskısıyla zengin Arap ülkelerinden Yemen'e tamamen bağış niteliğinde mali kaynak aktarılmaya başlanmıştır. Yıllık ortalama 2-3 milyar dolar civarındaki bu kaynak, Yemen'in altyapısının ve kamu hizmetlerinin iyileştirilmesine sarf edilmekte, belirlenen projelere, Arap Fonu ve İslam Kalkınma Bankası gibi kuruluşların denetiminde, proje bazında harcanmaktadır.

Aynı çerçevede, 2006 yılında gerçekleştirilen Londra Donörler Toplantısı'nda, Yemen'e 5,7 milyar dolar hibe yapılması kararlaştırılmıştır. Ayrıca ülkenin bir kaosa sürüklenmesini önlemek amacıyla Körfez İşbirliği Konseyi üyesi devletler, parasal yardımın hızlandırılması için çalışmalarına başlamış; Yemen'in Dostları Grubu, Mart 2010'da Abu Dhabi'deki toplantılarında Yemen ekonomisine ivme kazandırılması ve Yemen ekonomisinin Körfez İşbirliği Konseyi ülkeleriyle bütünleşmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Yemen'in Dostları Grubu'nun Eylül 2012'de Riyad'da gerçekleştirdiği toplantı itibarıyla hibe/yardım taahhütlerinin tutarı 7,9 milyar dolara ulaşmıştır. En son Mart 2013'te Londra'da gerçekleştirilen toplantıda taahhüt edilen hibe ve yardımların kullanımına hız verilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

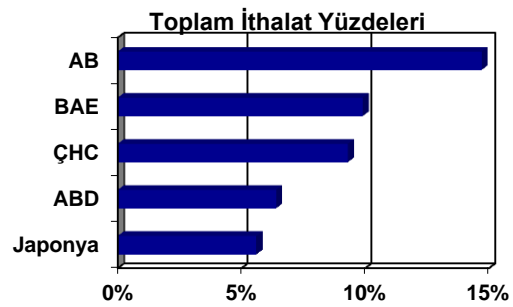
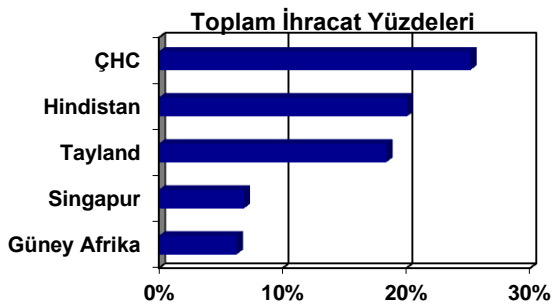
Diğer taraftan, Yemen uzun yıllardır Dünya Bankası'ndan fakirliğin azaltılmasına yönelik olarak çeşitli sosyal, ekonomik ve idari alanlarda gerçekleştirilen projeler vasıtasıyla çoğunluğu hibe şeklinde yardım sağlamaktadır.

Birleşmiş Milletler'e göre Yemen, devam eden iç savaşın meydana getirdiği aksamalar ve Suudi Arabistan önderliğindeki koalisyoun ülkeye uygulamakta olduğu deniz ambargosu sebebiyle yıl sonuna doğru etkisini göstermesi beklenen ciddi bir kıtlık tehlikesi altındadır. Şu an itibarıyla Yemen'de en az iki milyon insanın acil olarak gıda yardımına ihtiyacı vardır ve bu sayının önümüzdeki aylarda daha da artması beklenmektedir.

Geçtiğimiz aylarda Yemen'de devam eden çatışmalarda binlerce sivil hayatını kaybetmiştir ve saldırıların sivilleri hedef alması sebebiyle ölü sayısının artmaya devam etmesi beklenmektedir.

Yemen'deki kolera salgını son derece tehlikeli bir şekilde yayılmaya devam etmektedir. Ülke'de şu an en az 500,000 kolera vakası olduğu bilinmektedir, 2,000 kişi geçtiğimiz aylarda kolera salgını yüzünden hayatını kaybetmiştir.

Somali ve Eritre'den kaçmakta olan binlerce mülteci Ağustos 2017 tarihinde Yemen kıyılarında batırılan teknelerde hayatını kaybetmiştir.

2014'te 643,8 milyon dolarla en üst seviyesine ulaşan Türkiye'nin Yemen'e ihracatı, Yemen'deki iç karışıklıklar nedeniyle 2015'te önemli oranda azalarak 400 milyon doların altına gerilemiştir. 2016'da tekrar yükselen Türkiye'nin Yemen'e ihracatı 537 milyon dolar civarında gerçekleşmiştir.

Türkiye'nin Yemen'den kayda değer bir ithalatı bulunmamaktadır

Türkiye Yemen'e en çok demir-çelik çubuk ve profil, römork, bisküvi, buğday unu, gazlar için demir-çelik kaplar, hijyenik havlu ve bebek bezleri, ayçiçeği yağı, çimento, kuru baklagil, ayakkabı, halı, maya, sıvılar için pompa, makarna, ilaç, izole kablo ve teller, musluk ve vana, kadife kumaş ve bulgur ihraç etmektedir.

Türkiye'nin Yemen'den hem miktar bazında hem de ürün bazında önemli bir ithalatı bulunmamaktadır.

Türkiye'nin Yemen ile Ticareti (Bin \$)

Yıl	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
2017*	353 193	626	353 819	352 567
2016	535 505	21	535 526	535 484
2015	395.752	10.951	406.703	384.801
2014	643.827	5.325	649.153	638.502
2013	605.214	206	605.420	605.008
2012	485.937	368	486.306	485.569
2011	272.733	464	273.197	272.268
2010	330.392	1.044	331.437	329.348
2009	379.263	310	379.573	378.953
2008	353.605	703	354.307	352.902
2007	274.289	458	274.747	273.831
2006	197.869	439	198.308	197.430

*Ocak-Ağustos

Yemen, Dünya Bankası İş Yapma Kolaylığı Raporu Sıralamasında 189 ülke arasında 179.sırada yer almaktadır. Ülkenin aşağıda bazı kalemlerin kolaylığı açısından sıralaması verilmiştir.

İş Kurmak	İnşaat İzinleri	Elektrik Elde Etmek	Mülk Kaydı	Kredi Almak	Azınlık Yatırımcının Korunması	Vergi Ödemek	Sınır Ticareti	Sözleşmenin Bağlayıcılığı	İflas İstemi
161	94	188	83	185	132	92	189	142	152

İŞ KONSEYİ KÜNYESİ

Kuruluş Yılı: 2010

Türk Tarafı Başkanı: M. Sadik Yıldız

Firma ve Ünvanı: Zenits Teknoloji Taahhüt Ltd. Şti. Yönetim Kurulu Başkanı

Karşı Kanat Başkanı: Tawfeek Thabet

Kurum / Firma ve Ünvanı: Mohammed Saif Thabet Group Yönetim Kurulu Başkanı

Muhatap Kuruluş: Yemen Ticaret ve Sanayi Odaları Federasyonu

İş Konseyi Yürütme Kurulu Üyeleri:

Ad-Soyad	Firma	Konsey Ünvanı
Mehmet Sadık Yıldız	Sena Grup	İş Konseyi Başkanı
İbrahim Ekşi	Hektaş İnşaat	İş Konseyi Başkan Yardımcısı
Yusuf Cevahir	Cevahir Grup	İş Konseyi YK Üyesi
Yaşar Giregiz	Fernas İnşaat	İş Konseyi YK Üyesi
Cemalettin Kerim	Kerim Dış Ticaret	İş Konseyi YK Üyesi
Adnan Özşahin	Marsa Yağ	İş Konseyi YK Üyesi
Şeyda Altuğ Sağlamlar	Mineks International	İş Konseyi YK Üyesi

İş Konseyi Çalışan Bilgileri

Suzan Calliau, Bölge Koordinatörü

Akın Dıblan, İş Konseyleri Koordinatörü

Buğra Karahan, İş Konseyleri Koordinatör Yardımcısı

İŞ KONSEYİ HAKKINDA

2010 yılında “Federation of Yemen Chambers of Commerce” ile imzalanan anlaşma ile DEİK çatısı altında kurulan Türk – Yemen İş Konseyi’nin amacı ikili ekonomik ilişkilere yeni bir ivme kazandırmaktır. Bu çerçevede İş Konseyi, iki ülke arasındaki ilişkilerin önündeki engellerin kaldırılması; bankacılık, taşımacılık, standartlar başta olmak üzere ticari ve ekonomik ilişkilerin temelini oluşturan konularda girişimlerde bulunulması; somut işbirliği alanlarının tespit edilmesi gibi konularda çalışmalar yapmayı hedeflemektedir.

Türk-Yemen İş Konseyi Yemen’deki iç savaş ve istikrarsızlık sebebiyle çalışmalarına Türkiye’de yerleşik Yemen sermayeli firmalar ile devam etmektedir.

SON DÖNEM FAALİYETLER

Türkiye-Yemen İş Konseyi Yemenli İşadamları İle Çalışma Yemeği 26 Mayıs 2016 / İstanbul

İLETİŞİM BİLGİLERİ

➤ Türkiye Cumhuriyeti Sana Büyükelçiliği

(Yemen’deki istikrarsızlık sebebiyle Sana Büyükelçiliği Cidde’ye taşınmıştır)

Büyükelçi: Levent Eler

Telefon: +966 12 660 1607

Faks: +966 12 665 2280

E-posta: embassy.sanaa@mfa.gov.tr

Posta adresi: P.O. Box. 70, Jeddah 21411 (Madinah Road Al-Arafat Street Al-Hamra) KSA

Twitter Adres: <https://twitter.com/#!/TurkishEmbSanaa>

Facebook Adres: [facebook/T.C.SANA BÜYÜKELÇİLİĞİ](https://facebook/T.C.SANA_BUYUKELCILIGI)

➤ Yemen General Investment Authority

Telefon: +967 1 434 319

Fax: +967 1 434 314

E-Posta: lula@giay.org

Web Sitesi: <http://investinyemen.org/>